

Závazné pokyny pro vyplňování statistického formuláře A (MZ) 1-01: Roční výkaz o činnosti poskytovatele zdravotních služeb pro obor

praktický lékař pro dospělé

Statistická zjišťování Ministerstva zdravotnictví jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2013. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, v částce 127 ze dne 19.10.2012, formou vyhlášky č. 343/2012 Sb., která v příloze 2 obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvy. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 slouží k získání základních informací o poskytovatelích zdravotních služeb a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska zajištění a potřeby zdravotní péče, pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva. Tyto informace slouží pro zpracování podkladů při stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení a pro hodnocení objemu zdravotní péče.

Výkaz vyplňuje každá ambulantní ordinace praktického lékaře pro dospělé, včetně ambulantních částí nemocnic – zpravodajská jednotka (dále ZJ). Vyplňování se týká všech poskytovatelů zdravotních služeb bez ohledu na jejich zřizovatele.

Elektronické šablony pro vyplňování a předávání dat budou k dispozici na webové aplikaci pro jejich sběr: <https://snzr.uzis.cz/cud/index.html>. Pokud nemá ZJ vhodné technické vybavení může výjimečně předat pracovišti ÚZIS ČR vyplněný výkaz v listinné podobě.

Termín předložení: výkaz doručte do 15 dnů po ukončení sledovaného období.

Zákon č. 89/1995 Sb. ukládá všem zpravodajským jednotkám povinnost poskytnout úplně, správně, pravdivě a včas požadované údaje pro všechna statistická zjišťování uvedená v Programu statistických zjišťování (viz § 2 - vymezení pojmů, § 10 - program statistických zjišťování a § 26 – správní delikty). Ochrana důvěrných statistických údajů je zaručena výše uvedeným zákonem (viz § 16 - povinnost mlčenlivosti a ochrana důvěrných statistických údajů a § 17 – poskytování důvěrných statistických údajů).

POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ

Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS). Výkazy řady A (MZ) 1-01 jsou sestaveny ve tvaru universální matice (tabulky). Při vyplňování platí zásada, že se vyplňují pouze předepsané kolonky. Část výkazu, která je začerněná, se nevyplňuje.

V případě elektronické šablony se vyplňují žlutě a červeně podbarvené kolonky, ke kterým je vždy uvedena „informace k poli“. Pokud ZJ vyplňuje formulář v listinné podobě, pak nulový údaj uvede do příslušné kolonky jako pomlčku „-“.

Oddíl I. Pracovníci ve zdravotnictví

V ř. 11, 12 se sleduje evidenční počet zaměstnanců a počet zaměstnavatelů vybraných kategorií pracovníků.

Charakteristika jednotlivých kategorií pracovníků je určena zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška MZ ČSR č. 77/1981 Sb. byla zrušena v červnu 2004 (vyhláškou č. 393/2004 Sb.).

Vybrané kategorie pracovníků jsou uvedeny ve sl. 1 až 6 (lékaři, ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu a ostatní odborní pracovníci). Podrobnější vysvětlivky k evidenčnímu počtu zaměstnanců, k zaměstnavatelům, ke kategoriím pracovníků a tabulky pro přepočty úvazku jsou uvedeny v samostatných pokynech „METODICKÉ VYSVĚTLIVKY“, které jsou k dispozici na pracovišti ÚZIS ČR a na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

sl. 3 ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu - § 5 až § 21a zákona č. 96/2004 Sb.

sl. 6 Ostatní odborní pracovníci
Patří sem odborní pracovníci oddělení (pracoviště, zařízení), kteří nejsou uvedeni ve sl. 1 až 5.

ř. 11 ve sl. 1 až 6 se vyplňuje počet fyzických osob pracujících na oddělení (pracovišti) k 31.12.

ř. 12 přepočtené počty (úvazky k 31.12.) - rovná se součtu úvazků jednotlivých zaměstnanců a zaměstnavatelů k 31.12.
Přepočet a součet jednotlivých úvazků se počítá na 3 desetinná místa. Do výkazu se přepočtené počty zaokrouhlují na 2 desetinná místa.

V zařízeních, kde není pro **ambulantní část lůžkového oddělení** stanovena výše úvazku lékaře nebo dalšího personálu a tyto docházejí z lůžkové části oddělení, se při výpočtu úvazku vychází z ordinační doby ambulantního pracoviště a počtu pracovníků, kteří obvykle současně zajišťují ambulantní péči.

To znamená:

- **do počtu fyzických osob** se podle požadovaných kategorií vykázají všichni, kteří zabezpečují chod daného ambulantního pracoviště a v ordinaci se střídají,
- **do přepočtených počtů** se úvazek vypočte podle počtu hodin, po které je ambulantní pracoviště za týden provozováno a počtu osob zajišťujících ambulantní péči.

Poznámka: Upozorňujeme však, že je třeba zachovat návaznost vykazování počtu úvazků na tomto výkaze a počtu vykázaných úvazků na výkaze L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu ZZ a jeho využití za příslušné oddělení. Součet úvazků v jednotlivých kategoriích vykázaných na obou výkazech musí odpovídat celkovým úvazkům pracovníků oddělení.

ř. 13 smluvní pracovníci (úvazek k 31.12.)
Do tohoto řádku patří pracovníci, kteří pracují v daném zdravotnickém zařízení, ale nepatří do evidenčního počtu zaměstnanců ani do počtu zaměstnavatelů vykazující jednotky.

Pracují tedy buď:

- na dohodu (o provedení práce nebo o pracovní činnosti - placeno z ostatních osobních nákladů (OON)),
- na smlouvu o dílo (dle občanského nebo obchodního zákoníku),

- jako spolupracující rodinný příslušník,
 - fyzické osoby dočasně přidělené k výkonu práce prostřednictvím zprostředkovatelských agentur práce
- ř. 14 Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (včetně smluvních) se uvádí za vykazované období na 2 desetinná místa takto:

$$= \frac{\text{součet přepočteného počtu pracovníků celkem (včetně smluvních) za jednotlivé měsíce sledovaného období}}{\text{počet měsíců sledovaného období}}$$

Oddíl II. Činnost

Zahrnuje i činnost smluvních pracovníků, kterou pro dané zařízení vykonávají.

- ř. 21, sl. 1 počet ošetření - vyšetření
 Za jedno ošetření (vyšetření) se považuje soubor všech výkonů provedených při ošetření jedné fyzické osoby: sl. 2 v ordinaci při jedné návštěvě pacienta, sl. 3 při návštěvě lékaře v bytě pacienta. Výkony provádí lékař nebo zdravotní sestra podle pokynů lékaře. Nepatří sem počty ošetření - vyšetření poskytované v rámci lékařské pohotovostní služby (LPS), provozované na základě smlouvy s krajským úřadem. Patří sem všechna ošetření - vyšetření poskytovaná praktickým lékařem v rámci péče o své pacienty 24 hod. denně.
- ř. 22, sl. 1 z ř. 21, sl. 1 – počet preventivních prohlídek
- ř. 23, sl. 1 počet registrovaných pacientů (pojištěnců) celkem, kteří jsou v primární péči „registrujícího lékaře“, kterým je praktický lékař pro dospělé. Každý pacient (pojištěnec) může být registrován pouze u jednoho „registrujícího lékaře“ (viz zákon č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (§ 18, § 20), ve znění pozdějších předpisů).
- ř. 23, sl. 4 ze sl. 1 - muži
- ř. 23, sl. 5 ze sl. 1 - ženy
- ř. 23, sl. 6 ze sl. 1 - počet registrovaných pacientů ve věku od narození do posledního dne před 25. narozeninami
- ř. 24, sl. 1 z ř. 23, sl. 1 - počet registrovaných pacientů v substituční léčbě závislosti na opiátech/opioidech; substituční léčba je typem léčby závislosti na opiátech/opioidech, která používá látku s podobnými nebo identickými vlastnostmi a účinky jako má užívaná droga. K tomuto účelu jsou předepisovány praktickými lékaři léčebné přípravky na bázi buprenorfinu (v ČR to jsou v současné době, např.: Subutex® a Suboxone®).
- ř. 24, sl. 4 ze sl. 1 muži
- ř. 24, sl. 5 ze sl. 1 ženy
- ř. 24, sl. 6 ze sl. 1 počet registrovaných pacientů ve věku od narození do posledního dne před 25. narozeninami

Oddíl III. Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním

Jde o pacienty trpící určitou chorobou, kteří jsou pod stálým lékařským dohledem. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Jednotkou zjišťování je vybraná diagnóza (viz MKN-10).

Podmínky a rozsah **dispenzární péče** stanoví:

- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kde se v § 31 odst. 2 uvádí, že pojištěnce do dispenzární péče zařazuje podle odborných

kritérií lékař registrujícího poskytovatele, který odpovídá za účelnost a koordinaci dispenzární péče. Pojištěnec může být dispenzarizován pro jednu diagnózu pouze u jednoho ošetřujícího lékaře,

- vyhláška č. 39/2012 Sb., o dispenzární péči

ř. 41 až 45

vybrané diagnózy, pro které jsou pacienti dispenzarizováni a další sledované nemoci

- ř. 41 uvedou se všichni pacienti s indexem tělesné hmotnosti - BMI (kg/m²) rovným nebo větším 30
- sl. 1 praktický lékař pro dospělé uvede všechny pacienty ze všech registrovaných pacientů s uvedenou diagnózou, bez ohledu na to, který lékař je pro uvedenou diagnózu sleduje
- sl. 2 ze sl. 1- praktický lékař pro dospělé uvede pouze ty pacienty, které pro uvedené diagnózy sám sleduje.
- sl. 3 ze sl. 1 - z celkového počtu pacientů se uvedou pouze ti pacienti, u kterých bylo onemocnění nově diagnostikováno ve sledovaném roce
- sl. 4, 5, 6 ze sl. 1 - věková skupina všech pacientů pro vybranou diagnózu

Věková skupina:

- sl. 4 ze sl. 1 - pacienti ve věku do posledního dne před 45. narozeninami
- sl. 5 ze sl. 1 - pacienti ve věku 45 let až do posledního dne před 65. narozeninami
- sl. 6 ze sl. 1 - pacienti ve věku 65 let a starší

Oddíl IV. - Doplnující údaje

Uvádějí se pouze přístroje, které byly ve sledovaném roce v provozu.

V tomto oddílu se sleduje vybavení příslušné ordinace vybranými přístroji s ohledem na vlastnictví.

Každý přístroj vykáže ta ordinace (oddělení, pracoviště), která jej vlastní (patří do její inventarizace) nebo má přístroj na leasing či pronajatý od výrobní nebo obchodní firmy anebo jiného zdravotnického zařízení. **Tzn. přístroj, který používá více lékařů, může být vykázán pouze 1x.**

Ostatní ordinace, které s přístrojem pracují, vykážou pouze počet výkonů na něm provedených a zároveň v komentáři uvedou identifikaci pracoviště – vlastníka přístroje. **Každá ordinace (oddělení, pracoviště) vykáže jen svoje výkony.**

- ř. 71, sl. 1 počet ultrazvukových zobrazovacích přístrojů (sonografů) celkem - přístroje využívající ultrazvuku pro diagnostické zobrazení vnitřních orgánů
- ř. 72, sl. 1 počet elektrokardiografů celkem
- ř. 73, sl. 1 počet automatických biochemických analyzátorů pro ambulantní péči (např.: Quick, CRP, glukometr)
- ř. 71 až 73, sl. 2 počet výkonů provedených ve sledovaném roce na všech vyjmenovaných přístrojích

Vazby:

Oddíl I.

ř. 14 alespoň jeden sl. ≠ 0

Pokud je v některém sloupci vyplněn ř. 12 nebo 13, pak v tomtéž sloupci musí být vyplněn i ř. 14 (neplatí naopak).

Pokud ř. 12 ≠ 0, pak ř. 11 ≠ 0 ve stejném sloupci, a naopak, platí pro všechny sloupce

ř. 11 \geq ř. 12, týká se sl. 1 až 6

Oddíl II.

ř. 21, sl. 1 = ř. 21 (sl. 2 + sl. 3)

ř. 21, sl. 1 \geq ř. 22, sl. 1

ř. 21, 23, sl. 1 \neq 0

ř. 23, sl. 1 = ř. 23 (sl. 4 + sl. 5)

ř. 23, sl. 1 \geq ř. 23, sl. 6

ř. 23, (sl. 1, 4, 5, 6) \geq ř. 24 (sl. 1, 4, 5, 6)

ř. 24, sl. 1 = ř. 24 (sl. 4 + sl. 5)

ř. 24, sl. 1 \geq ř. 24, sl. 6

Oddíl III.

týká se ř. 41 až 45

sl. 1 \geq sl. 2

sl. 1 \geq sl. 3

sl. 1 = sl. 4 + sl. 5 + sl. 6

týká se sloupců 1 až 6

ř. 43 \geq ř. 44